

Сезон 2018-2019г.

ГАБРОВСКИ КАМЕРЕН ОРКЕСТЪР

Италианският Барок

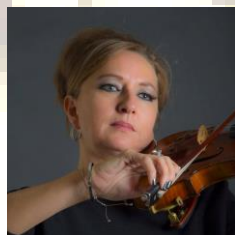

Диригент
ИВАН СТОЯНОВ

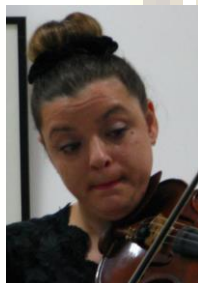
Солисти:

НАДЕЖДА АТАНАСОВА
цигулка

ХЕДЪР БРОДБЕНТ
цигулка

ДАНИЕЛА ДАНИС – ХРИСТОВА
Цигулка

ХУДОЖЕСТВЕНА ГАЛЕРИЯ

20 март

сряда *Времетраенето на концерта е около 64 минути* **19 часа**

начало

Благодарим Ви, че не забравихте да изключите телефона си!

АРКАНДЖЕЛО КОРЕЛИ (1653 - 1713)

Кончерто гросо оп 6, № 3 в до минор (1680)

Largo. Allegro. Grave. Vivace. Allegro

ДЖУЗЕПЕ ТОРЕЛИ (1658 - 1709)

Концерт във френски стил оп. 5 * (1692)

Largo. Allegro. Adagio. Allegro

ДЖОВАНИ ХЕНРИКО АЛБИКАСТРО (1660? – 1730)

/ЙОХАН ХАЙНРИХ ФОН ВАЙЗЕНБУРГ/

Концерт в до мажор оп. 7, № 3* (1704)

Andante. Allegro. Adagio. Allegro.

ФРАНЧЕСКО МАНФРЕДИНИ (1684 - 1762)

Кончерто гросо оп. 3, № 11 до минор * (1718)

Allegro

Adagio. Allegro

БАЛТАСАРЕ ГАЛУПИ (1706 - 1785)

Концерт за струнни инструменти в сол минор № 1

Grave e Adagio. Spiritoso. Allegro

АНТОНИО ВИВАЛДИ (1678 - 1741)

Концерт за цигулка и оркестър в ре мажор № 11 RV 210 *

Allegro

Largo

Allegro

Концерт за две цигулки и оркестър в до минор RV 509

Allegro

Andante

Allegro

*Всички произведения в програмата отбелязани със знака *
се изпълняват за първи път в България*

Скъпи приятели

По желаниа на част от Вас тази вечер ще посветим изцяло на италианската бароковата музика. Тя възниква в края на 16 век в Рим и от Италия се разпространява и налага в цяла Европа. Този стил е насърчен от Римокатолическата църква, която в отговор на протестантската Реформация решава, че в изкуството трябва директно да бъдат третираны религиозни теми. Характерно за бароковата музика са преувеличената емоция, драматизъм, напрежение и великолепие. С появата през 1597г. на операта във Флоренция, това изкуство прославя могъществото на властта, на аристокрацията, на църквата, но същевременно Човекът се преосмисля като сложна личност, част от Вселената, която често преживява драматични конфликти. Барокът не се стреми да съблюдава ренесансовата хармония, а търси по-емоционален контакт с публиката. По времето на Барока италианските музиканти са навсякъде в Европа и тяхното изкуство става модел за подражание на всички европейски композитори. Дори такива колоси като Й.С. Бах и връстникът му Хендел не само се учат от италианската музика, но даже я преработват и спомагат за популяризирането и. Разпространението на италианската барокова музика спомага за възникването на първите национални школи във Франция, Германия и други европейски страни. В предлаганата програма сме включили произведения от шест автора. Трима от тях се учат един от друг – Торели се учи от Арканджело Корели, а Манфредини е ученик на Торели. Произведенията на Торели, Манфредини, Албикастро и Концерт за цигулка и оркестър № 11 RV 210 от Вивалдище бъдат изпълнени за пръв път в България.

АРКАНДЖЕЛО КОРЕЛИ е роден на 17 февруари 1653г. в старинния град Фузиняно, провинция Равена. За неговото детство почти няма никаква информация. Учи музика в Болоня и Рим. През 1679г., като цигулар в Римския театър е открит от шведската кралица Христина, която започва да го покровителства. На 19 години отива в Париж, откъдето тръгва европейската му слава на изключителен цигулар и композитор. След това работи в Мюнхен като придворен музикант на баварския принц. През 1682г. се завръща в Рим и получава назначение като хоров диригент и цигулар при известния тогава кардинал Отобини. (През 1699 кардинал Отобини е избран за папа под името Александър VIII). Освен в Рим Корели за кратко служи като придворен музикант за владетелите на Модена и Неапол. През 1706г. се запознава с Хендел и му става учител, а по – късно двамата са големи приятели. Корели е бил вглъбен в себе си човек, лишен от артистична суета и алчност. Страстен познавач на живописата, той е имал в колекцията си платна на Пусен, Брьогел и други големи майстори. Умира на 8 януари 1713г. в Рим на 60г. Погребан е в римския Пантеон редом до Рафаело. Негови ученици са големите италиански цигулари и композитори Франческо Джеминиани и Пиетро

Локатели. Произведенията му са високо ценени от Й.С. Бах, който в младостта си усърдно ги изучава.

За баща на инструменталния концерт и концерто гресо се смята италианският композитор Алесандро Страдела (1642 – 1682). Неговите творби са служили като образец на Арканджело Корели, който написва през 1680г. своите 12 концерти греси. Произведенията на Корели са първите свършени образци в този жанр. До Корели концерто гресо е бил светски жанр изпълняван в аристократичните салони за развлечение на владетели и придворни. Затова много от частите са имали характер на танци. Корели запазва и продължава тази традиция, но той започва да пише и концерти греси предназначени да се изпълняват в църкви на определени празници, което означава, че в музиката започва да се влага определено съдържание.

КОНЦЕРТО ГРОСО ОП. 6 № 3 в до минор е произведение, предназначено да се изпълнява в църква. Музиката е изградена от контрастни дялове, в които емоционалният диапазон е много широк – от екзалтация и възвишеност до вглъбеност и меланхолия. Въпреки, че не е изрично обозначена, последната част е танцувална и напомня шотландския танц Жига.

Италианският бароков композитор **ДЖУЗЕПЕ ТОРЕЛИ** е виртуозен цигулар, композитор и педагог със съществен принос в развитието на инструменталния концерт. Но за разлика от своя велик съвременник Арканджело Корели, той създава Концерти греси и над 30 солови концерти не само за цигулка, но и за тромпет. Още приживе спечелва славата на най-плодовития композитор писал музика за тромпет. Необичайния интерес към този инструмент се дължи на виртуозния тромпетист Джовани Бранди, с когото Торели дълги години работи в катедралата „Свети Петронио“ в Болоня.

Торели се ражда на 22 април 1658г. във Верона. Композицията учи при Джакомо Перти, но няма точни сведения при кого е изучавал цигулка. На 27 юни 1684г. е назначен за цигулар в академичното филхармонично общество в Болоня. Три години по-късно, през 1687г, се състои дебютът му като композитор в църквата „Света Мария“ в Парма. Заедно със свой приятел – кастрат и композитор се отправя на пътешествие из Германия. До 1698г. е концертмайстор в двора на младия немски аристократ Георг Фридрих II, Бранденбург – Ансбах. През декември 1699г. посещава Виена. Торели е страдал от маниакален страх за собственото си здраве /хипохондрия/ и това е причината той да се откаже от кариера извън Италия като повечето от неговите сънародници. През февруари 1701г. получава назначение в Болоня като цигулар в катедралата „Свети Петронио“, в чийто архиви днес се съхраняват ръкописите на композитора. Умира в Болоня на 8 февруари 1709г. на 51г. Ученик на Джузепе Торели е Франческо Манфредини.

КОНЦЕРТ ВЪВ ФРЕНСКИ СТИЛ ОП. 5, № 6 в ре минор е издаден през 1692г. в Болоня. Ръкописът се съхранява в болонската музикална библиотека. Концертът е предназначен за изпълнение в църква и следва установените от

католическото духовенство правила композицията да е четиричастна и частите да са разпределени по схемата бавна, бърза, бавна бърза. Прави впечатление насечения маршов ритъм, в първите две части – сравнително по-рядко срещано явление в италианската барокова музика от този период. Подобно на своя съвременник Корели, въпреки духовната същност на творбата, последната бърза част е с танцувален характер.

ДЖОВАНИ ХЕНРИКО АЛБИКАСТРО е италианското име на баварския благородник **ЙОХАН ХАЙНРИХ ФОН ВАЙЗЕНБУРГ**. Талантлив музикант-любител, той подобно на своите колеги Томазо Албини и Алесандро Марчело /също композитори – любители/ подписва творбите си под псевдоним, за да прикрива „плебейските“ си занимания сред своя аристократичен кръг.

Албикастро /фон Вайсенбург/ е роден около 1660г. в село Вайсенбург, в централна Бавария, близо град Папенхайм. Всъщност псевдонимът му е италианския превод на немското му име. /Вайсенбург означава „Бял замък“, а на латински словосъчетанието е Албикастро/. Около неговата национална принадлежност дълго време е имало спорове. Причината е издадена през 1732г. музикална енциклопедия от Йохан Готфрид Валтер, където за Албикастро е съобщено погрешно, че е от Швейцария. Затова е причислен към швейцарските композитори. Днес вече е доказано, че е баварски композитор на италианска музика, публикувана в Холандия и Белгия.

През 1686г. Албикастро /Вайсенбург/ пристига в град Лайден, Холандия, където се регистрира в музикалния отдел на местния Университет, но името му не фигурира сред завършилите обучение. През 1696г. в Брюж /Белгия/ са издадени първите му произведения. По-късно негови сонати за цигулка и концерти за струнни инструменти оп. 7 са публикувани и в Амстердам като композиции написани в стила на Арканджело Корели. През последните фази на войната за испанската корона между Испания, Франция, Холандия и Австрия (1701-1713) Албикастро служи като капитан на кавалерията. До края на живота си остава офицер. Умира на 26 януари 1730г- в Маастрихт, Холандия на 70г.

КОНЦЕРТ В ДО МАЖОР ОП. 7, № 3 е създаден през или преди 1704г. в Холандия. Във всички части се усеща както влиянието на Арканджело Корели, така и на италианската ренесансова музика.

ФРАНЧЕСКО ОНУФРИО МАНФРЕДИНИ е италиански бароков композитор, цигулар и църковен музикант. Съвременник е на Й.С. Бах и Антонио Вивалди. Роден е в семейството на тромбонист на 22 юни 1684г. в Пистоя /град в Тоскана между Пиза и Флоренция/. Учи цигулка при прочутия **Джузепе Торели** (1658-1709) в Болоня. През 1700г. Манфредини започва работа като цигулар в оркестъра на църквата „Свети Дух“ във Ферара. През 1704г. се завръща в Болоня и заема длъжността

църковен музикант в местната базилика „Сан Петроньо“. Участва и в болонското филхармонично дружество. През същата година публикува първите си светски и църковни композиции.

След 1711г. Манфредини се премества в Монако и става придворен музикант на княз Антоан I. Принцът е учил при любимия композитор на Луи XIV, основоположника на френската опера Жан Батист Люли. Няма много известни сведения за отношенията и професионалния път на Манфредини от това време. Знае се, че Люли е подарил на принц Антоан I своята диригентска палка, и че принцът става кръстник на сина на Манфредини - Антонио Франческо и още други четири деца на композитора.

През 1727г. Манфредини се връща в родната Пистоя и става музикален директор на катедралата „Св. Филип“. Този пост той заема до смъртта си на 6 октомври 1762г. на 78г.

Двама от синовете на Франческо Манфредини – Винченцо и Джузепе са музиканти. Първият става диригент на италианската опера в Санкт Петербург, а Джузепе е певец – кастрат.

Предполага се, че голяма част от музиката на Манфредини е унищожена след смъртта му. До нас са достигнали само 43 издадени произведения и малко ръкописи. Въпреки, че той пише предимно църковна музика в репертоара днес присъстват предимно светските му композиции. В тях се открива влиянието на Антонио Вивалди.

По примера на Корели, Вивалди, Локатели, Хендел и други, през 1718г. Манфредини публикува в Болоня цикъл от 12 концерти гроси посветени на работодателя му, принца на Монако Антоан I.

КОНЦЕРТО ГРОСО ОП 3, № 11 в до минор е тричастна композиция, в която се чувства влиянието както на учителя му Джузепе Торели, така и на Арканджело Корели. Най-яркото доказателство е третата част, издържана в духа на шотландския танц жига. Усещат се и импулси подсказващи идването на новия „предкласичен“ период в историята на италианската музика

Портрет на Галупи от 1751г. от неизвестен венециански художник

Италианският композитор **БАЛТАСАРЕ ГАЛУПИ**, известен на съвременниците си с прякора си „Буранелло“ е от поколението на предкласиците Кристоф Вилибалд Глук, Доменико Скарлати и Карл Филип Емануел Бах. Роден е на 18 октомври 1706г. на остров Бурано (Северна Италия, близо до Венеция). Баща му е бръснар, който свири на цигулка в театрални оркестри и вероятно е първия учител на сина си. Галупи учи при известния венециански майстор Антонио Лотти (1667-1740) – главният органист на базиликата „Сан Марко“. На 15г. написва първата си опера, която се проваля при двете и представления, но по-късно успехът е неизменен спътник в живота на Галупи. От 1726 до 1728г. свири клавесин в театъра на Флоренция. След завръщането си в

родния град, неговите опери се поставят с успех както във Венеция, така и в други италиански градове.

През периода 1741-1743г. живее в Лондон, където произведенията му, заедно с тези на Хендел са много популярни и оказват влияние на английското музикантско съсловие. При завръщането си във Венеция през май 1743г, той подновява работата си като музикален директор там. Галупи живее известно време в Неапол, а по-късно приема поста диригент на прочутата катедрала „св. Марко“ и директор на консерваторията във Венеция. След като през 1748 -1749г. пребивава в двора на императрица Мария Терезия във Виена, през 1765г. приема поканата на руската императрица Екатерина Велика и става директор на придворната певческа капела в Санкт Петербург. Там е учител на руския композитор Димитрий Бортнянски – една значителна творческа личност, поставила началото на великата руска композиторска школа. Интересен факт е, че освен опери, които се поставят на италиански и руски език, в Петербург Галупи пише и духовна музика за православните богослужения. Така той поставя началото на така наречената концертна форма в руското църковно пеене. След освобождението на България през 1878г. този тип църковно пеене се въвежда и в България и днес, когато слушаме църковно-славянски песнопения в нашите родни църкви ние всъщност се докосваме, до музика, чието начало поставя италианецът Галупи.

През 1768г. Галупи се връща във Венеция, където подновява дейността си като музикален директор на базиликата „Сан Марко“ и местната консерватория. Умира на 3 януари 1785 г. на 79 г. във Венеция.

Галупи оставя следа в историята на музиката като майстор на комичната опера, способстващ за нейното развитие и популяризиране в цяла Европа. Заслуга за този успех имат и драматургът Карло Голдони и поетът – либретист Метастазіо. Галупи написва 109 опери и е шестият най-плодовит оперен композитор в света. По-късно единственият който приближава неговото количествено постижение е Жак Оффенбах. Оперите на Галупи са търсени в цяла Европа, а заедно с немския си колега Кристоф Вилибалд Глук двамата от най-високоплатените композитори от 18 век. Сред инструменталните му творби са описани симфонии, увертюри, камерна музика, както и концерти за солови инструменти и струнни. Автор е и на много духовна музика. Ценен е и като виртуозен изпълнител и композитор на музика за клавирни инструменти.

Галупи принадлежи към поколението на Кристоф Вилибалд Глук, Доменико Скарлати и Карл Филип Емануел Бах, чието творчество се свързва с галантния предкласически стил наложил се в Европа през 18 век. Независимо от успеха и водещите позиции, които има във Виена, Лондон и Санкт Петербург, неговата слава е на венециански композитор.

През втората половина на 19 век музиката на Галупи е забравена извън Италия. Нахлуването на войските на Наполеон във Венеция през 1797г. довежда до разпръскване на ръкописите му в Западна Европа, след което част от тях се изгубват или унищожават. През последните години на 20 век се наблюдава интерес

към творческото на Галупи, голяма част от което е записано на звуконосители или се изпълнява на концерти.

АНТОНИО ВИВАЛДИ, наричан „червеният поп“ заради цвета на косата си има необикновена съдба. Роден на 4 март 1678 г. във Венеция и отрасъл в семейството на музикант (баща му бил между най-добрите цигулари на кралската капела „Сан Марко“ във Венеция), той бива предопределен за духовно поприще. Една вродена алергия го спасява от необходимостта да отдаде живота си на църквата и на 25-годишна възраст бива освободен от духовно звание поради невъзможността да изпълнява свещеническите си задължения (по-късно Вивалди често споменавал, че астмата има и добри страни). Композитора остава професор по цигулка в музикалната девическа семинария във Венеция и на тази длъжност е до края на живота си. Същевременно той пътува много из цяла Европа като цигулар-виртуоз и е един от първите, които създават практиката на пътуващия концертиращ артист (за разлика от Й. С. Бах, който през целия си живот не напуска Германия). Подобно на Й.С.Бах, В.А.Моцарт и Росини, той съчинявал музиката си с невероятна бързина и по този повод обичал често да повтаря, че по-бързо съчинява произведенията си, отколкото копиистът ги преписва...

През 1740 г. Вивалди решава да се пресели във Виена, за да намери там по-сигурно препитание. Но умира в австрийската столица на следващата (1741) година в нищета на 63 г. Погребан е в общ гроб за бедняци – честа съдба на велики музиканти, след огромната им слава в активната им възраст.

Творчеството на Вивалди след неговата смърт бива забравено. Интересът към него се възражда чак през 1920 г., когато са открити много негови ръкописи.

Вивалди е автор на над 400 инструментални концерта – рекорд ненадминат и до сега. Обект на интересите му са всички инструменти, използвани в концертната практика по неговото време с изключение на чебалото.

Скъпи приятели,

*Нашият следващ концерт ще се състои на **3 април, сряда, от 19 часа**, в Художествената галерия „Христо Цокев“. Отново ще ни гостуват диригентът от Люксембург **КАРЛО ЯНС** който ще се изяви и като флейтист – солист заедно с българската си колежка **ИВА ЛЮБОМИРОВА**.*

*Програмата включва Концерт за две флейти и оркестър от Антонио **Вивалди**, популярното Дивертименто в ре мажор от **В.А. Моцарт**, Анданте и рондо за две флейти и оркестър от **Франц Дюпелер** и Вариации на тема от Франк Бридж от **Бенжамин Бритън**.*

ЗАПОВЯДАЙТЕ! ОЧАКВАМЕ ВИ!

Вие можете да получавате информация за нашите концерти в сайта на Габровски камерен оркестър на адрес **www.gko.gabrovo.bg** както и във **Facebook**

